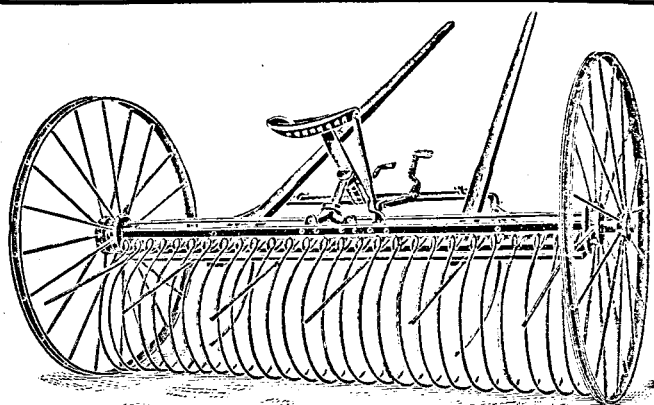

ERDÉLYI GAZDA

XXXVIII. EVFOLYAM.

KOLOZSVÁR. 1906. JUNIUS 17.

24. SZAM

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mező-
gazdasági gépgyára által **MOSONBAN**

elismert gondos kivitelben szállítanak:

MINDENMŰ EGYSOROS KAPÁLÓESZKÖZÖK,

Columbia Cultivátorok, Herrmann kapálók.

Eredeti Laass-féle 6 soros Kapálógépek,

Burgonyamivelő eszközök,

Szénagereblyék, Szénaforgatók,

„OSBORNE”

1672

kévekötő és marokrakó aratógépek, fűkaszázó gépek, stb.

Főraktár:

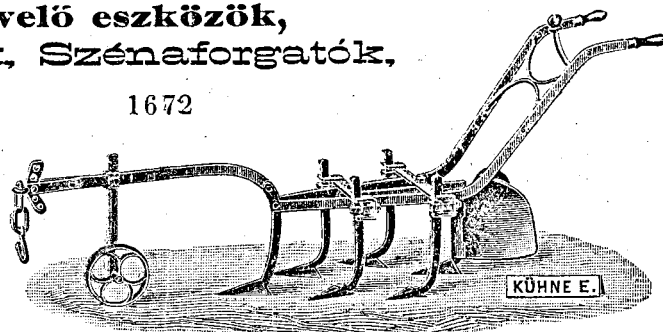
Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktár:

Temesvár, Gazdaudvar.

Állandó bizományi raktár:

MARTON IGNÁGNÁL KOLOZSVÁR, FERENCZ-JÓZSEF-ÚT 3.

BESSEMER-FESTÉK
Viharálló, rozsdavédő,
legjobb mindennemű vas-
szerkezetek mázolására!!
Különösen ajánlható:
Hidak, vas- és bádogtetők, vas-
gerendák, oszlopok, gazometerek, kande-
laberek, vasrácsok, vasajtók mázolására.
1785 IV.
— Minium-alapozás nem szükséges. —
Mintamázolattal, prospektussal, szinkarttyával szívesen szolgálunk egyedüli gyárosai:
LUTZ EDE és TÁRSA festékgyár
BUDAPEST, VII., ÓRNAGY-UTCA 4.

Magánjáró gőzcséplőkészleteket,
• Vetőgépeket, Szénagyűjtőket, •
szabad. Burgonyakiemelőgépeket,
• szab. burgonyaosztályozókat, •
és mindenféle egyéb gazdasági gépet szilárd
és szerkezettel és szolid kivitelben szállít.
DRÖSSLER KÁROLY
cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár, érc- és vasöntőde
Gyártelep: POZSONY. BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

**Gőzcséplőkészletek, 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok,
Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb
Mezőgazdasági gépek**
legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók
A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél
Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám
Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

HEUCKE A. GŐZEKEGYÁR
magyarországi
vezérképviselősege:
Budapest,
VI., Teréz-körút 31.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legelőnyösebb árak mellett ajánljátok.

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, kóikohozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boroták, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

Törlesztő kölcsönök.

AZ

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank
Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ugyanők közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Töltes 100-as árfolyam.

Cséplőgép-tulajdonosok!

A belügyminiszteri 1903/73565. o o sz. rendelettel előirt o o

mentőszekevények

gőzgépekhez kemény fából teljesen felszerelve 30 koronáért, járgánygépekhez pléhdobozban 6 kor.-ért, beszerezhetők a

Magyar orvosi műszertárban
— orvosi műszerek, kötszerek, és sérvköttő gyára —
Budapest. VII., Kerepesi-út 32.
Pótláshoz szükséges egyes szerek jutányos árért szállítanak. 1752

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részvény-Társaság
BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.
Telefon 149. Postatakpzri Cheque számla: 15603
Cheque számla: a Magy. Ieszáml. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA
utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ-
kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdaságosoknak,

KÖLCSÖNT
sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA
utján szállit csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tolókerék-rendszerű vetőgépeket,
Egytetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészgyári berendezéseket.
Szecskavágókat, 1461
Répvágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-gépek és eszközök, tejtelepek, szu-kor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok Derby-malásze, szák, ponyva stb. stb

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár **Miskolc**
Mátyás király-tér 10. Városház-tér 20.

Dés **S.-A.-Ujhely**
Felső-sétátér. Főtér 9.

1729 **Sárospatak**
Kossuth Lajos-u. 70.

NAY és RÓNA

Gép, fecskendő és szállítóeszközgyár.

Központ:

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság 1727 és iparüzem számára.

Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.
Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.

Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-gépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzó. 1475

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisálétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők.

(1477)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Falusi gazdasági előadások és határbejárásokról. <i>Hadviger Albert.</i>	291
Az árpa légenyartalmának gyors megvizsgálása. — <i>h.</i>	292
Szalma-darázs. <i>Dr. Barna</i>	292
Az istállótrágyázás újabb fejlődése.	293

Egyleti élet:

A kiállítási szakosztály ülése.	295
---	-----

Kormányintézkedések:

Háziipari munkások szövetkezetei.	295
---	-----

Vegyes közlemények:

A kolozsvári kiállítások. — Az állami költségvetés. — Allatorvosi doktorátus. — Búzakártétel. — Komló és sörárpakiállítás. — A selyemtenyésztés érdekében. — Allatvadászok Bonyhádon. — Ménosztályozás és selejtezés a magyar királyi állami ménesekben. — A vetés állása Amerikában. — A komlóskertekből. — A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet III. éves hallgatóinak tanulmányi kirándulása.	295
---	-----

Hirdetések.

Falusi gazdasági előadások és határbejárásokról.

Földmivelő népünk gazdasági haladásának nem épen jelentéktelen kerékkötője az a konzervatizmus, az a csökönyös ragaszkodás a régi megszokott gazdálkodási módokhoz, mely a magyar földmivelőnek jellegzetes sajátja.

Ha ehhez hozzáveszük még — szerencsére most már nem épen általánosságban, de mégis eléggé gyakran előfordulólag — a haladáshoz szükséges intelligencia fogyatékoságát, a babonát, a közönyösséget és azt az önhittséget, hogy őket bizony ne tanítsa senki, mert jobban tudják ők azt, mint az urak, a megrögzött előítéletek és téves nézetek halmazát, — bizony nehezen érvelhetünk azokkal szemben, a kik azt állítják, hogy a téli falusi felolvasások, előadások a népies gazdasági szakoktatásnak az eredményekben kétes értékű módját képezik.

Dacára azonban, hogy ezek az akadályok tényleg megvannak mégis meglehet velük küzdeni, mert olyan természetű a mezőgazdasági foglalkozás, hogy annak művelőit mindig érdekli. Elkezdve a legprimitívebb s legelmaradottabb gazdaktól a modern gazdálkodás legelőkelőbb képviselőiig — összejöveteleik alkalmával a gazdaság mindig elmaradhatatlan tárgya társalgásuknak. Tehát: a népies gazdasági szakoktatásnak ezen módjával elérhető legcsekélyebb siker is már termékeny magja lehet a továbbiaknak!

Mindenesetre azon fordul meg ez, hogy *milyenek és milyen módon* tartatnak meg ezek az előadások vagy felolvasások?

Sokan azt tartják, hogy valamely községben egy télen egy-két különböző gazdasági dologról tartott előadás nem sokat ér, mert *sorozat előadások* kellenének, melyeknek minden előzője mintegy előkészítője és bevezetője lenne a rákövetkező megérthetőségének. Mások a *felolvasást* itélik el s határozottan *szabad előadást* kívánnak.

Mindezek a vélemények több jóakarattal és ügybuzgalommal, mint a gyakorlati tapasztalásból származnak.

A *sorozat előadások* eszméje elég következetes, de kivitelezése nehéz, nem is e lapra tartozó, mert *tanfolyam jellegű* lenne,

ezt pedig nagyobb arányokban minden községben létesíteni aligha lehet a jelenlegi eszközökkel.

A mi a *felolvasás* vagy *szabad előadás* kezelését illeti, — hát mindenestre a szabad előadás látszik előnyben lenni, mert szabad előadásban inkább hozzá lehet férközni a hallgatóság hangulatához, felfogási képességéhez. A hatás gyors és feltűnő, — de aztán ép ily módon el is enyész.

Az egyszerű földmives ember minden napon gondjai és teendői között egy ilyen előadás után a hallottak felett hamar napirendre tér, elmosódnak azok emlékezetében vagy a hangulat keltette érdeklődés hosszabb tartama alatt is nagyon könnyen tévesen rögződnek meg, a mi aztán épen az ily módoni népies szakoktatás érdekében baj, mert a már-már oszladozó bizalmatlanságot és közönyt egy ilyen tévesen felfogott tanács követésének sikertelensége, be nem való vagy épen káros eredménye még inkább megszilárdíthatja.

Mi tehát a leghelyesebb eljárás? Szerény véleményem szerint az, hogy mindezekfelett a valahol megtartandó gazdasági értekezés tárgya annak a helynek — sokszor talán speciális — gazdasági viszonyaihoz alkalmazott legyen. Így az érdeklődés biztosítva lesz. Azután az értekezés egyszerűen világosan megérthető irányban legyen szerkesztve — és előadása *legfeljebb egy jó félórát tartó felolvasás* legyen, melyet aztán a tárgyra vonatkozó egy órai *megbeszélés* kövessen a felolvasó vezetése alatt és a *felolvasott értekezés néhány példányban nyomban osztassék ki a hallgatóság között.*

Ennek eredménye lesz:

1. Hogy a népies szakoktatás ezen módját rendező szervezet (p. o. megyei gazd. egylet stb.) a felolvasások tárgyát előzetesen megbirálhatja, evidenciában tarthatja s a körülményeknek megfelelően mindenkor a leghelyesebben irányíthatja, de ezenfelül a még későbbben esetleg még tartandó felolvasások rendjén az azokban az előbbi felolvasással vonatkozásban levőkre utalni lehet s így mintegy a sorozatos előadások előnyössége közelített meg.

2. Hogy egy ilyen felolvasás és az azt követő megbeszélés által felkeltett bármily csekély érdeklődés is a felolvasás és annak

— Jobb és —
megbízhatóbb

— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat.

Permetezéshez

Ajánlunk szavatolás mellett permetezőket, kénporfúvókat, vegytiszta rézgálicot, szublimált kénport, dr. Aschenbrandt-féle bordói- és rézkénport, raffiaháncsot, jutafonalat a legjutányosabb árakon. — Kivánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31.

több példánybani kiosztása által nem tűnik el sőt tovább hullámozik, mit fentartani és fejleszteni aztán a községi tanítók, lelkészek vagy a községben lakó és a közügyet szíven hordozó bármely intelligensebb gazdának ilyen módon igen szép és nem is nagyon nehéz feladat lenne.

Faluhelyén a téli élet egyhanguságában egy ilyen felolvasás persze „csemény“-számba megy s a mikor már-már feledésbe menne is, valamelyik csak előveszi s elolvassa vagy iskolás gyerekeivel felolvastatja — aztán újra beszélnek róla s ez már: eredmény.

De 3-szor: a legtöbb gazdasági értekezésben fordulnak elő számbeli adatok is. Ezeket észben tartani az intelligensebb gazdának is nehéz. Ha kézben van az írás s ha valamit ilyes okból meg kell nézni — újból egy ok adódik elő, hogy a talán hónapokkal előbb tartott felolvasás ismételen szóba kerüljön.

Egy természetlag, vetőmagszükséglet, trágyamennyiségre, gép munkaképességre stb. vonatkozó számadatra emlékezve, de azt pontosan nem tudva — megint csak előkerül az írás s az éppen megtudni kívántnál bizonyosan többet is böngésznek benne, újból szó esik róla s megismélik az abból tudnivalókat.

Ezekért vélem én helyesebbnek s leggyakorlatiasabbnak a népies gazdasági értekezéseknek ilyen ilyen módon való megtartását.

Bármily gyakorlott előadó is — szabad előadásban p. o. egy közbeszólás után igen könnyen elkalandozik egészen másfelé a tulajdonképpeni tárgyról s így a hallgatóság figyelme szétforgácsolódik, míg a felolvasás egyhangusága ha talán kiányoságokat is tüntetne fel, ezek az azt követő megbeszélésekben pótolhatók sőt éppen ezek a megbeszélések adják meg a dolog értékét, mert ezekben látja a felolvasó a hallgatóság felfogását s igazíthatja helyre a metán téves felfogásokat

Nyáron, illetőleg tél multával őszig — az oktató és felvilágosító célzatu *határbejárásoknak* még gyakorlatiasabb értéke van.

Az ember mikor az érdeklődő gazdával kiindul, még azt sem tudja miről fog beszélni. Miközben lépten-nyomon bukkan aztán ki — és sokszor meglepő érdekességgel — az alkalom tárgyalásokra. Előfordul itt az összes gazdasági szakismertekből egy-egy alkalomszerű részlet.

Itt már a közönség érdeklődése élénk. Alkalomszerű kérdések tételnek, művelési módok, éghajlati viszonyok, a különböző talajok természete, fekvése, termőképessége, trágyázás, szántás, vetés, takarmánytermelés és készítés s ezzel kapcsolatban az állattenyésztés és hasznávétele különböző ágairól stb. esik szó. Tapasztalataikat beszélnek el s azok okai felől kérnek felvilágo-

sítást, a különféle eszközök, gépek célszerűsége s használhatósága jön elő. Növénybetegségek, kártékony állatok, rovarok s az azok elleni védekezés — szóval egy ily határbejárás egy pár órai tartama alatt úgyszólván az összes gazdasági ismeretek egyvelegét adja. Bő alkalma van tehát az ily határbejárás vezetőjének az oktatásra s felismerni éppen azt az irányt, melyre oktatásainak súlypontját helyezni kell. De igen természetes, hogy az ily kirándulások vezetője a midőn oktató és felvilágosító szerepet vállal magára nemcsak az elmélet, de főképp a gyakorlat embere is kell, hogy legyen. E mellett helyes tapintattal el kell találnia a hangot és módot, melyben a néppel beszélnie kell. Mert ezek a határbejárások a legalkalmasabbak arra, hogy a nép bizalma és érdeklődése felkeltessék, tehát a ldgjobb mód de egyúttal sikamlós tér. Egy félre lépés, egy tévedés, melyet a parasztgazda észrevesz s amely felől neki gyakorlatilag bevált helyesebb nézetei vannak — már dugába döntheti az egész sikert. Pedig a gazdasági szakma oly ágas-bogos valami amelyben még a leggyakorlottabb is beleakadhat, Soha se lépjen tehát fel az ily oktatások vezetője mint feltétlen tudósa a dolgoknak megalkuvást nem tűrő fölényre, hanem csak mint gazdatársai eszmecseréjének vezetője. A dolgok rendjén fölénye természetesen úgyis érvényesülni fog s így működése nem fog kellemetlen visszahatásokat okozni s minden szava, minden véleménye és felvilágosítása rokon-szenvvel és bizalommal találkozáván, bizonyára maradandó érvényű is leend.

A népies gazdasági szakoktatás, illetve gazdasági szakismeretek a nép közötti terjesztése e két módjának azonban mindenestre foganatja leginkább azon községekben lesz, ahol *gazdakörök* vannak. A gazdasági haladás melegágyai és csirázatói ezek, tehát szaporítandók.

A gazdakörök vezetői pedig igen hasznos dolgot cselekednének, ha legalább havonként vidékük gazdasági szaklapjában gazdakörük bármily jelentéktelennek látszó működéséről való rövid tudósításokkal egy állandó rovatot tartanának fenn.

Igy a gazoakörök egymás működéséről tudomást szerezve tevékenységükben példákkal ösztönözhetnének.

Hadvíger Albert.

Az árpa légenyartalmának gyors megvizsgálása.

A légenyartalom tudvalevőleg fontos szerepet játszik a sörrápnál; minél csekélyebb ugyanis a légenyartalma, annál nagyobb az értéke a sörfőzésre nézve. Már régóta ismeretes az, hogy a légenyartalom szoros összefüggésben van a szemek fizikai természetével, nevezetesen, hogy a szemek üvegeességével egyenes arányban áll. Ennek megfelelőleg pontos vizsgálattal megállapítá-

tott, hogy egészen lisztes árpaszemek 1.16%, félüveges szemek 1.70% légenyartalommal bírnak. A szemek bírálata azonban nem nyújt ily megítélésre elegendő alapot, mert azok sokkal ingadozóbb eredményt adnak, semhogy azok metszési felületének minőségéből a szemek magasabb vagy alacsonyabb légenyartalmára következtethetnénk. Az üvegeességnek van egy neve, amely csak időleges természetű, úgy hogy sok üveges szem a vízben való áztatásnál lisztesé válik. Hogy ezen „mesterséges érlelésnek“ élettani folyamata egyszerűbbé és az eredmények biztosabbakká tétessenek, különböző fizikai segédeszközök-höz folyamodtak. A legegyszerűbb, mely egyszerűs mind igen kielégítő eredményeket ad, abban áll, hogy — amint Jalowetz Ed. egy hosszabb fejtegetésében előadja, mely az árpaszem légenyartalmának viszonyáról a lisztmag természetéhez, valamint egy az árpaszemek légenyartalmáról tájékoztató módszert tárgyal — az árpaszemeket egy edényben víz alá mártjuk és körülbelül egy negyed óráig vízfürdőben főzzük, azután szűrőpapir között szárítjuk és vagy azonnal vagy pedig bizonyos idő múlva a szokásos módon keresztülmetsszük.

A legjobb eszköznek azonban Jalowetz szerint a formaldehyd bizonyult. Az árpaszemeket ugyanis egy hosszunyaku, kb. 100 cm³ térfogatu lombikban 40%-os formaldehyddal megöntjük és a lombikat dugóval elzárjuk, melyen azonban egy kis kivágást eszközölünk; ezután a szemeket kb. 30 percig egy vízfürdő alkalmazása mellett mértékletesen megfőzzük, mire kivesszük és a hozzájuk tapadó formaldehyd eltávolítása céljából hideg kútvízzel 4-5-ször megmosva szűrőpapir között megszáritjuk. A metszési próbát azonnal eszközölhetjük, vagy miután rövidebb-hosszabb ideig a levegőn heverni hagyjuk. A metszési felület igen jellegzetesnek fog ezen eljárás után feltűnni, úgy hogy még a gyakorlatlan vizsgálóra nézve is lehetséges lesz a helyes megítélés. Mindenekelőtt ugyanis észrevehető, hogy az összes szemek metszési felületének egy keskeny, gummi szerű széle van, amely sérült vagy igen vékony szemeknél majdnem a középig húzódik. Ezen szélen belül a metszet igen világosan vagy meszes (lisztes) vagy pedig üveges felületet mutat; ezen két szélsőség között azonban vannak, minden nehézség nélkül észrevehetőleg, majdnem lisztes, majdnem félüveges és végül félüveges metszetű szemek is. Ezen az alapon tehát könnyű lesz, a szemeknek légenyartalmát megítélni; a fentebb említett légenyartalmis, formaldehyddal kezelt árpaszemekre vonatkozik.

A formaldehydos módszer úgy a gazdára mint a sörfőzre nézve igen értékes és oly gyorsan eszközölhető, hogy több árpapróbát 1-2 óra lefolyása alatt lehet tenni. Még megengedhető, hogy kicsiny szemű árpánál a vízfürdőben való főzés ideje csak 20-25 percig tartson. Ezen eljárással a buzának légenyartalmát is lehet megítélni. A formaldehyddal való főzésnek itt csak 20 percig szabad tartania. —h.

Szalma-darázs.

(*Cephus pygmaeus*.)

A rendkívül kedvező tavasz hatalmas fejlődésnek indította vetéseinket s mint a gazda mondja: „ha valami csapás nem éri, az idén megtelik a magtár“. Sajnos, még nagyon messze vagyunk a magtárba hordástól s már itt a csapás. Pár nappal ezelőtt na-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsivárt, Deák Ferencz-u. 3. 1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakasz szerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

gyobb utat tettem Erdélyből ki, végig a nagy Alföldön. Szomoruan tapasztaltam, hogy a vérmes remények nagyon koraiak voltak, mert ma már egyes helyeken még a közepesen alultermés sem várható. A rossz gazdálkodás boszulja meg magát s már — legalább ez idén — nincsen segítség. Időszerűnek vélem felhívni gazdáink figyelmét a veszedelemre s most, mikor látják a kárt, igyekezzenek a jövőben megszabadulni tőle.

Ha megnézzük búza és rozs vetéseinket, feltűnően sok fehér kalászt találunk a még most teljesen zöld vetés között. Láttam olyan rozstáblát, amelyik úgy néz ki, mintha már megérett volna. Csakhogy a fehér kalász egyenesen áll, nem huzza le a mag súlyát. Még most csak a legfelső levél van megfihéredve, a többi rész eleven zöld. Később majd eltöredzik a gabona szalmája s a vetés úgy néz ki, mintha a jég verte volna el. Pedig nem a jég itt a kártevő, hanem a *szalma darázs* (*Cephus pygmaeus*).

A szalma-darázs 6—7 mm. hosszú, tényleg fekete színű, karcsu legyeicske (1-ső kép a). Potroha gyűrűinek a szélei, lábai, melle és szájrészei sárgák. Feje széles, szemei kiálló s a csápok bunkósak. Hárttyás szárnyai barna erezeűek. A nősténynek potroha végén lefelé irányuló kis peterakó csöve van (1-ső kép b) Körülbelül abban az időben, amikor a gabona a fejét hányja, (május, június) jelennek meg s rendszeren az utak mentén levő gazon pihennek. Ha szép napfényes idő van, igen élénken sürgölődnek-forgolódnak. Párzás után a megtermékenyített nőstény a gabonaszár felső izközén a fűrészalaku peterakó csövével kis rést vág (1-ső kép c) s ebbe a résbe kis tojásdad alakú, fehér petét rak. Azután másik búzaszárra megy s mindenikbe hasonló módon 1—1 petét rak, míg egész petekészletét (12—15) le nem rakta.

A zöld gabonaszáron a peterakás helyét, kis sötét folt jelzi, amelyet sárgás karika vesz körül (1-ső kép c). Körülbelül 10 nap múlva kukacforma lábatlan lárva kél ki s berágja magát a szár belsejébe. Teljesen kifejlődve 9—14 mm. hosszú, sárgás-fehér színű lábatlan, feje barna (1-ső kép d). Teste elül vastagabb s hátra folytonosan vékonyodik. Nagyon jellemző rá, hogy ha a szalmából kivesszük, többszörösen S alakúra görbül.

A petéből kikelt kis lárva a szár belső puha részeiből táplálkozik s rendkívül gyorsan nő. Felülről halad lefelé s az útjába eső büttyöket átrágja (1-ső kép e) Természetesen a kalász léha marad, mert a tápláló nedvet szállítás szöveteket elpusztítja; elszárad, megfihéredik. Később, mikor már a büttyöket is átrágta, a meggyengült szár könnyen eltörik, ezért hasonlít ilyenkor a kártétele a jégveréshez.

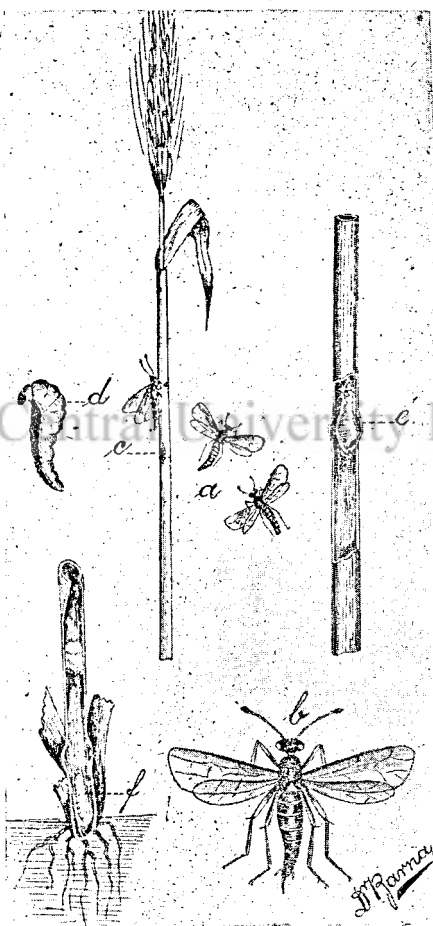
Aratás idejére már leér a szárnban a föld felületéig az utolsó büttyök alá. Itt a szár belső felületét körülrágja, elvékonyítja; valószínűleg azért, hogy az átalakulás után a szalmadarázs könnyen kiszabadulhasson. Itt telet át, vékony selyemszerű fehér gubóban (1-ső kép f) anélkül, hogy bábbá átalakulna.

Késő tavasszal bábbá változik s ez az állapot tart 14 napig, azután majus végén, június elején megjelennek a már ismert szalma-darázsok.

A leirtak alapján nagyon könnyen meggyőződhetünk a jelenlétéről, ha a vetésben megfihéredett néha az alján eltört szárat óvatosan hosszában kétfelé vágjuk, megtaláljuk valamelyik szárnban a lárvát. Elég biztos utmutató az is ha a büttyök át vannak rágva.

Csaknem minden évben tesz kisebb-nagyobb károkat, de ha nem védekezünk, annyira elszaporodik, hogy kártétele valóságos csapás számba megy. Így vagyunk most különösen a Mezőségen és az Alföldön.

A védekezésnek csak egy módja van tudniillik irtjuk az álcákat.

1-ső kép. a) szalma-darázs (*Cephus pygmaeus*) term. nagyságban; b) ugyanaz erősen nagyítva (nőstény); c) a peterakás helye egy búzaszár felső részén, felette a peterakó nőstény; d) a szalma-darázs kifejlett lárva nagyítva; e) egy búzaszár darab, amelyben a lárva egy büttyöt rágott át s vándorol lefelé; f) a szár alsó része benne az áttelelő lárva. Természet után Dr. Barna.

A koránérő gabonaféléket vágjuk rövid tarlóra (tehát nem sarlóval, hanem kaszával) mert az álcák még nem értek le a föld felszínéig s a szalmával később a trágyába kerülnek és ott elpusztulnak.

Ha a viszonyaink olyanok, hogy sarlóval kell a gabonák magas tarlóra vágni, kellő óvatossággal a tarlót gyujtsuk fel. Így a tűz elpusztítja az összes lárvákat. Természetesen

ez csak úgy lehetséges, ha bizonyosak vagyunk, hogy a tarló felgyujtásával nem idézünk elő tűzveszedelmet, magunknak vagy másnak nem teszünk kárt.

Ahol a tarló égetés nem lehetséges, ott az aratás után hordjuk le a kereszteteket s a tarlót jól fordító ekével fordítsuk le, úgy hogy a torzs mind a föld alá kerüljön. Ezek már elhalt növényi részek s a talaj nedvességétől őszre elkorhadnak s az őszi, mély szántás már nem hoz fel ép szalmarészeket. Természetesen a szalmában levő álcák is mind elpusztulnak.

Sajnos a tarlóbuktatás elmaradhatatlan munkáját a mi kisgazdáink nagyrésze nem akarja megérteni s azért a kevés haszonért, amit az u. n. „tarlólegelő” ad folytonosan veszedelemnek teszi ki a jövő évi termését. Szomoruan látjuk ilyenkor a pipacstól, buzavirágtól színes vetéseket, mint megannyi tanúbizonyságait a rossz gazdálkodásnak. A milyen szép a haragos zöld vetésben kéklő, pirosuló virágtömeg; éppen olyan csunya szegénységi bizonyítványa a maradi gazdának.

Ha már a tarlóbuktatás elmarad legalább ősszel szántunk mélyen fel a tarlókat s jól fordító ekével tökéletesen takarjuk alá. A föld alá került szalmarészekben áttelelő bogár elenségek, — így a szalmadarázs álcája is, — elpusztulnak; a mélyen szántott talajon érvényesül a téli fagy és nedvesség hatása, tavasszal nem kell újra szántani, hanem egyenesen vethetünk bele.

Természetesen minden ilyen munkánál csak úgy számíthatunk eredményre, ha váltva mindenki megteszi. A kisgazdának ilyenkor kell megmutatni mi okozza a kárt, s ha a maga szemével látja, könnyebben rá lesz a szokatlan munkára. Csak egyszer tegye meg, máskor magától is csinálja, mert látja az ajánlott munka hasznos voltát.

Dr. Barna.

Az istállótrágyázás újabb fejlődése.

Az istállótrágya-kérdés, mely régebben a gazdákat oly sokszor és erősen foglalkoztatta, az utóbbi években kevesebb megvitatás tárgya volt. A gazdák ezzel a kérdéssel szemben várakozó álláspontra helyezkedtek és megelégedtek azzal, hogy az istállóban és a telepen jó kezelésben részesítsük a trágyát és a vizelet jó fölhasználására is megtegyük az intézkedéseket. Igaz, hogy sok helyen mindez nem történt meg. A legújabb időben azonban bakteorológiai kutatások által támogatott új tudományos szempontok alakultak ki, amelyek a gazdákat is közelről érdeklik, mert úgy látszik, hogy az istállótrágya-kérdés is új stádiumba fog lépni ezek következtében. A tudomány legjelesebb képviselői azt mondják ugyanis, hogy az istállótrágya főalkotórészei, a bélsár és a szalma egyfelől és a vizelet, másfelől annyira különbözők összetételüket és hatásukat, illetőleg, hogy a közös összegyűjtés és fölhasználás szokása által nagy nitrogénvesztésnek kell előállania. Mert míg a bélsárban és szalmában a nitrogén átalakulása lassu, viszont a vizeletben az igen gyors.

Telefonszám 394.

Mendel Lázár Fiai sörözője, Torda

Ajánlja: hordókban és palackokban legjobb minőségű 1735

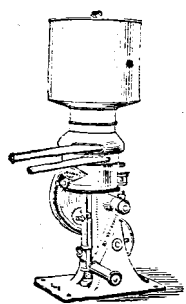
világos korona sörét

A már 10 év óta fennálló Kolozs megyei főraktár Kolozsivárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll.

Kolozsivárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Telefonszám 394.

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyisint mindenmü tejjgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszkozgyár

1660 **FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám**

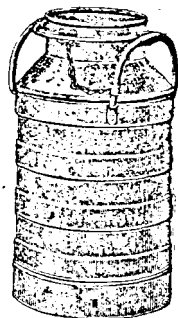
KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.”

VAJKIVITEL: Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bermentve.

Erre való tekintettel, ha azt akarjuk elérni, hogy az istállótrágyában foglalt vizelet nitrogénje el ne vesszen, olyan növényeknek kell a földön lenniök, amelyek azt képesek mindjárt fölvenni. Az, hogy vetés előtt nagy területeket istállótrágyázzunk, egyfelől gazdaságban nehezen vihető keresztül, másfelől hátrányos is lehet, azáltal, hogy bomlásnak nem elég erős mértékben megindult szerves anyagokat viszunk a földbe. Nagy nitrogénvesztések állnak tehát elő és az istállótrágya különféle hatásai észlelhetők az egyes eszten-dőkben. És ezekhez a veszteségekhez járul még az is, amely az istállótól az alászántásig az istállótrágyánál megállapított.

Mindezen szempontokból érdemes áttekintünk, amit ebben a tekintetben az újabb tudományosság földérintett.

Wagner darmstaati professzor 1904-ben azt állította: „Az, ami a vizelet nitrogénjéből az istállótrágyában marad, nagyrészt elvész.” És ezt az állítást jövevű gyakorlati gazdák is bizonyították. Számolnunk kell tehát azzal, hogy ilyenformán a növényre sok értékes táplálékanyag megy veszendőbe. Elkerülhetetlen ez? Nem. Elég régen és elég gyakran kaptunk utasítást ennek elkerülésére. Ez pedig az, hogy a vizeletet külön gyűjtjük össze, külön kezeljük és használjuk föl. Évek előtt ezt mondta már Heinrich rostocki tanár és Soxhlet müncheni tanár már 8 év előtt azt mondta: „Nem az a gazda föladata, hogy a bélsárt, szalmát és vizeletet egy keverékben egyesítse, hanem az, hogy a haszonállatok szilárd és folyékony ürülékében levő táplálékanyagokat a növények részére teljesen és a legalkalmasabb módon biztosítsa; ennek súlypontja az, hogy a vizeletet, a hatékony nitrogén anyagát mind fölfogják és veszteség nélküli kezeljék a gazdák. Egyáltalában visszas dolog az, hogy egy folyadékot „dombon” gyűjtsék össze; folyadékokat edényekben szokták összegyűjteni és megőrizni és ha azoknak igen illékony anyagokból áll a legértékesebb része, akkor jól elzárható edények szükségesek ehez. A vizelet szállításához is alkalmasabb az edény, mint a szekér. A legkárosabb eljárás azonban az, hogy a vizeletet a trágyadombra szivatyu-zák föl. Ez egyenesen elüzi az ammoniákat. Lehetetlen dolog, hogy egy főként szalmából és hasonló anyagokból álló tömeg felső rétegét nedvesen tudjuk tartani, ha megannyira tapos-sák is azt.”

A rostocki kísérleti állomáson tanulmányozták már a vizelet nitrogénjének hatását. A kísérletek eredményéből a következők érdekelhetik kiváltképpen a gazdákat:

1. Tiszta tehénvizelet 150 nap alatt nyitott edényben, konzerválószer alkalmazása nélkül 8% nitrogént veszített, míg ha 5% tehénbélsárt adtak hozzá, akkor a veszteség 37% ra és 1% szalmáhozadáással a veszteség 46% ra nőtt.

2. Vizelet, mely 250 napon át nyitott edényben volt és konzerválásban, vagy megfelelő konzerválásban nem részesült, különösen 1% szalma hozzáadása által jelentékeny nitrogénmennyiséget veszített, de ez a veszteség gipsz hozzáadása által 6.95% ig csökkent.

3. A tiszta tehénvizelet trágyázó hatása a szemtermésre többnyire egyenlő értékű volt a salétrom hatásával és meghaladta azt, ha a vizelethez gipszet adtak, míg tehéntrágya hozzáadása észrevehetően, 1% szalma hozzáadása jelentékenyen csökkentette a hatást. Szalmatermés tekintetében a salétrom általában hatásosabbnak bizonyult, mint a vizelet-nitrogen.

4. A vizelettel való fejtrágyázás hatása általában és néha jelentékenyen kisebb volt, mint a vetés előtt való alászántás utján végzett trágyázás.

Ezen kísérleti állomás vezetője, Böhm e, terjedelmes kísérletei alapján arra az eredményre jut, hogy a vizeletet el kell választani, külön kell összegyűjteni és külön kell alkalmazni a szilárd trágyától, mert csak így lesz az istállótrágya legnagyobb hatása elérhető. Jmmendorf jénai tanár a folyó évben tartott előadásában szintén azt ajánlotta, hogy a vizeletet külön kell kezelni és alkalmazni.

Hogyan viselkedjek már most a gazda ezekkel a tudományos kísérletekkel és eredményekkel szemben? Át lehet azokat már ültetni a gyakorlatba, vagy várakozó álláspontot kell még elfoglalnia? Egy mecklenburgi birtokon, Schependorffban elhatározták, hogy szakítanak az eddigi rendszerrel és hogy alkalmas istálló- és egyéb berendezéssel lehetővé teszik a vizeletnek mindjárt a kiürítés-kor való elkülönítést és nem sokkal a vetés előtt való alkalmazását. Kezdetben — mint ahogy a birtok tulajdonosa, Ortmann leírja — a hibák és csalódások nem voltak elkerülhetők. Így például kezdetben a gépgyárak nem tudtak célszerű, könnyen szabályozható vizelet-elosztó készüléket előállítani és ennek következtében a vizeletet újból a trágyatelepre kellett szivatyu-zni, miután a gyümölcsösben és a kertben csak korlátolt mértékben lehetett alkalmazni. Végül házilag kellett előállítani a szükséges készüléket.

A mezőgazdaság előrehaladottsága mel-

lett még ma is akárhányszor látunk olyan istállókat és trágyatelepeket, amelyek a leg-szerűsebb kívánalmaknak sem felelnek meg. Az alom által le nem kötött trágyalé vagy a rosszul kövezett istállóban, vagy a trágya-telepen az altalajba száll le. Ennek kárát akkor tudhatjuk meg igazán, ha át nem ható padlózatot készítünk egyszer. A trágyalének az a része, amely esővízzel keverődve mégis összegyűlt, az alommal, bélsárral és levegő-vel való lassu érintkezése folytán nitrogén-tartalmából rendkívül sokat veszített. „A jó berendezés költségei, — vetik majd ellen az egyes gazdák — igen nagyok, ilyen dolgokra nincs most pénzünk.” Igaz, a költségek a nagy cementnedencék előállításánál nagyok, úgy hogy ez maga egy marha állására ca 10 korona terhet ró, amikor azután megegyszer annyi egyéb költség is járul. De ez csak egyszeri költség, amit már az első év eredménye visszafizethet.

Egy további aggodalom a gazdák részéről az, hogy az istállóban, a trágyalé leveze-tésénél és elosztásánál a munka mennyisége nő, még pedig éppen a gazdára nézve kedvezőtlen időszakban. Hát, ami az istállóban való munkát illeti, az nem lesz nehezebb, mint a régi berendezésnél, sőt könnyebb lesz azzal, hogy nem kell oly nagy tömeget mozgásba hozni. Viszont azonban az istálló trágyalétől mentes lesz, ami egészségügyi szempontból nagy előny, mert például beteg tehe-nek ürülékét a többi állatra való veszély nélkül lehet levezetni.

A trágyalé elvezetése és elosztása min-denestre kedvezőtlenebb időre esik, mint az az idő, mikor az istállótrágyát máskor ki szokták szállítani. Ezen bizony nem lehet változtatni; de az a munka nem oly körül-ményes és drága, mint amilyennek első pillantásra látszik. Távolról sem oly költséges és fáradságos, mint az istállótrágya szállítása és szétszórása. A schependorff szabályozható trágyaléelosztó készülék 4 méter hosszú cső és másodpercenként 1 méteres sebesség mellett egy hektár földet 40 perc alatt képes trágyalével ellátni és ehez az időhöz hozzá-jön még az átszivattyúzáshoz szükséges idő. Eldugulás által okozott fönnakadástól nem kell tartani. Körülbelül 4 perc kell 1000 liter trágyalének a hordókból a talajra való átszi-vattyúzására. A trágyalét a mezőre 1000 lite-res, szekerekre rakott hordókban lehet szállítani. A hordóknak a trágyalémedencénél való megtöltése gyorsan történik, 1000 liter szivattyúzására megfelelő pumpákkal ca 5 perc alatt történik. A trágyalé táplálékanyagainak

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacéleketek.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekfej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgőnycim: „Agraria” Budapest.

1457

Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélananyag s a j á t hámoralkból.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legjezetesebb idegen gyártmányokat is.

teljes megtartása és megőrzése céljából ajánlatos, hogy a vizelet konzerválását mindjárt a kiürüléskor kezdjük meg. A trágyalé elkülönítéséhez és konzerválásához szükséges berendezés még szűk istállóban is lehetséges.

Beláthatatlan idő óta hozzászórtak a gazdák ahhoz, hogy az almot a trágyalé fölfogása miatt is kell használni. Általában azt hitték, hogy sok szalmát kell az istállóban, vagy a trágyatelepen a trágyához hozzáadni, mert azt hitték, hogy a trágya ezzel olcsóbb lesz. De ezt az utóbbi véleményt igen erős bírálat alá lehetne venni. A szalmának ma piaci értéke és ára van, a szalmaprések következtében értékesítése könnyebb lett, és még nagyobb hasznot adna, ha a gazdák értékesítése céljából szervezkednének. Helyesebb a szalmát eladni, mint minden áron trágyának fölhasználni és még helyesebb, ha a gazda a takarmányozásnál nagyobb mértékben alkalmazza, mert ezáltal állatállományát szaporíthatja. A direkt trágyalétrágyázás által pedig sok szalmát lehet megtakarítani akár az eladás, akár a takarmányozás céljára. Előrelátható tehát, hogy a közvetlen trágyalétrágyázás mihamarabb egyike lesz azon eszközöknek, amelylyel a mezőgazdasági termelés olcsóbbá tehető.

EGYLETI ÉLET.

A kiállítási szakosztály ülése.

Az E. G. E. kiállítási szakosztályának végrehajtó bizottsága f. hó 15-en délután a folyó évi kiállítások ügyében ülést tartott.

Elnökölt: Br. Jósika Gábor szakosztályi alelnök.

Előadott: Tokaji László sz. o. előadó.

Jelen voltak: Br. Mannsberg Sándor, Tulogy Samu, Szász István, Jakab László és dr. Szentkirályi Ákos.

Előadó javaslatára ülés a következő határozatokat hozta:

1. A folyó évi kiállítás idejét szeptember hó 6. 7. 8 és 9. napjaira véglegesen megállapította.

2. A kiállítás osztályának és alosztályainak a legutóbbi kiállítás szerinti beosztását — egy pár kisebb változtatással — az idei kiállításra nézve is irányadóul elfogadta.

3. Megállapította a rendező- és bíráló-bizottságokba felkérendő névsorát.

4. Egyleti titkárt a kapcsolatos gépkészítés rendezésével megbizta.

5. A miniszteri segély (államdíjak) egy részének kiutalásáról szóló leíratot tudomásul véve, a további leírat beérkezéig újabb végr. biz. ülés összehívása határozottatott.

KORMÁNYINTÉZKEDESEK.

Háziipari munkások szövetkezetei. A közvéleményt hosszabb idő óta foglalkoztatja az a kérdés, hogy lehetne gazdasági munkákon felül is keresetet biztosítani. Azzal mindenki tisztában van, hogy a háziipar, a seprőkötés, a gyékénfonás, azután a baromfi-, selyemhernyó- és méhtenyésztés, kertészkedés, feles művelésre való vállalkozás jó szaporítója az alkalmi munkából élő munkás keresetének. Az ezekhez való tudást Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter már évekket ezelőtt el kezdte terjeszteni a háziipari és egyéb gyakorlati tanfolyamok, előadások útján. Most csak még azt a nehézséget kell leküzdeni, hogy e foglalkozásokhoz valami kis tőke szükséges, akár háziipari, akár gazdasági eszközöket készítő munkáról legyen szó. Az állami költségvetésben a munkások e tekintetben való támogatásáról van gondoskodva. Szükséges azonban, hogy a támogatás a kellő módon a kellő kezekbe jusson. A földmivelésügyi miniszter azon a helyes állásponton áll, hogy a középpontból a támogatás részleteit, melyek jóformán községenként különbözők lehetnek, egységesen megállapítani nem lehet s ezért a törvényhatóságokat hívta föl, hogy a vármegyei gazdasági egyesületekkel egyetértőleg tegyenek részletes javaslatot a követendő eljárásra, a teendőkre és a szükségelt állami támogatásra nézve. Tájékoztatásul közli a miniszter, hogy célszerűnek véli, ha a gazdasági háziiparral és az említett termelési ágakkal okszerűen foglalkozó munkások vidék szerint lehetőleg *szövetkezetek* útján biztosítsák maguknak mindazokat az előnyöket, amelyek a szövetkezetek útján a nyers anyagok nagyobb mennyiségű s így olcsóbb beszerzése, valamint az egyöntetű tömegtermelés kedvezőbb értékesítése által elérhetők. A törvényhatóságok és gazdasági egyesületek embereinek ez a felhívás megmutatja a gyakorlati tevékenység útját s a munkások gazdasági és háziipari szövetkezet mindenestre oly keretei lesznek a munkások keresete szaporításának a melyek útján a szoban levő fontos kérdés nagyot halad a hasznos és eredményes fejlődés terén

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **A kolozsvári kiállítások.** A folyó évi XV. Erdélyrészi Tenyészállatkiállítás és Tenyészállatvásár és az V. Erdélyrészi Gép-, Eszköz- és Anyagkiállítás részletes programját lapunk következő számában fogjuk közölni. (L: mai »Egyleti Élet« rovatunkat.)

— **Az állami költségvetés.** *Wekerle Sándor* miniszterelnök f. hó 13-án terjesztette a képviselőház elé az 1906. évi állami költségvetést, amelynek bevételi oldala a rendes és rendkívüli bevételekben 1,299.765.378 koronát, kiadási oldala 1,299.762.806 koronát tüntet föl. Minket különösen a földmivelésügyi tárca

kiadásai érdekelhetnek, mert ezekből ítéltük meg a mai kormány népesítési programjának eszközeit. A miniszterelnök — pénzügyminiszter expozéjának ezen tárcára vonatkozó része így szól:

Áttérve a földmivelésügyi tárca többkiadásaira, ezekben a rendes szükséglet emelkedése 4,067.000 K-t tesz ki. Ebből jelentékeny rész jut a *személyi* kiadásokra, jelesül 1,350.000 korona fizetésjavításokra, de minden másnemű ágazatnál is növekednek a kiadások az ágazatok természetes fejlődése szerint. Így 950.000 koronával vannak növelve az *erdészeti* kiadások: azért annyival, mert itt is keresztülvittetett a fizetésrendezés, azonkívül az erdészeti személynét ugyanoly utiköltségben részesítették, mint a többi hivatalnokok, amit a korábbi kormány engedélyezett a törvényhozás előleges jóváhagyása nélkül; — tehát tényleges állapotot találtunk. De növekedtek a szoros értelemben vett üzemi költségek több erdőnek állami kezelésbe való átvétele folytán.

190.000 koronával emeljük a *ménésbirtokok* rendes szükségletét azért, mert intenzívebb gazdaságot óhajtunk ezekben folytatni. Intenzívebb gazdaságot azért, mert az a cél vezet bennünket, hogy ezek a birtokok ne csak pénzügyi források legyenek, hanem egyúttal az intenzív magyar mezőgazdaságnak mintagazdaságai és például állittassanak oda a közönségnek.

128.000 koronával fordítunk többet a *gazdasági tanintézetekre*, mivel ezeknek *korszerű átalakítása* és fejlesztése van tervbe véve.

183.000 koronát tesznek az *állategészségügyi* kiadási többletek, 224.000 koronával többet fordítunk *tenyészállatoknak*, jelesül apaállatoknak beszerzésére. 240.000 koronát meghaladó összeg a *selyemtenyésztésre*, ami azonban megfelelő bevétellel van ellensúlyozva.

100.000 korona új tétel van felvéve a *gazdasági munkásoklakások* építésének elősegítésére, 97.000 koronával nagyobb a szükséglet a *hegyvidéki akciónak* kiterjedtebb mérvben való folytatására.

Annak igazolására hozom fel ezeket, t. képviselőház, hogy gazdasági fejlődésünk minden ágazatának bővebb dotációja elsőrangú gondunkat képezi.

Azaz élénk helyeslés, amely ezeket a szavakat gyakran kísérte, mutatja, hogy a képviselőház a kellő mértékben fogékony a földmivelésügyi jól képviselt érdekei iránt.

— **Álla orvosi doktorátus** A király, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter előterjesztésére, jóváhagyta az állatorvosi doktorátus új szabályzatát, melylyel a budapesti állatorvosi főiskolát a doktorráavatásnak, illetőleg *Doctor medicinae veterinariae* cím adományozásának jogával ruházta fel. Doktorok azok az állatorvosok lehetnek, akik oklevélük megszerzése után önálló tudományos vizsgálatokkal foglalkoztak s az ezek alapján megírt értekezés (doktori diszsertáció) benyújtása után az állatorvosi tudományokak szabadon válasz-

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEKÉNT TÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű — **gőzcséplőkészletek.**

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

ELŐHÁNY VILÁDI SZÁRMÁNYOSÍTÁS ÉRTÉKESÍTÉSÉRE VEDŐJEGY

Magánjárók

(uti mozdonyok)

cséplési-, vontatási- és tarló-szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével!)

Olcsó üzem! Tökéletes munka!

Referenciával és bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

tott három tárgyából a doktori szigorlatot sikerrel letették. Ezenkívül a főiskola a király előzetes engedélyével olyan szakembereknek, akik az állatorvosi tudomány fejlesztése körül kiváló érdemeket szereztek, a tiszteletbeli doktori címet adományozhatja.

— **Búzakártétel.** Válasz E. A. urnak, Katona. A beküldött kalászkákat a „búzaérelő” (Phloeothrips Statices. Hal.) tette tönkre. Ha a gabona kalászhányás ideje előtt huzamosabb ideig állandóan esős idő jár, a búzaérelő rendszeren okoz kisebb-nagyobb károkat. Az idén mindenütt mutatkozik e kártétel és pedig elég aggasztó mértékben. A „búzaérelő” (vörös féreg, érési vagy érlelő bogár) tavasszal a búzakalász virágjába vándorol, de ha az normálisan fejlődik, kárt nem okoz. Ha azonban esős időjárás volt a kalászhányás előtt, a búzaérelő bogarak a felső levélhüvelyben rejtőzködő kalászkákba húzódnak, s a gyöngye szerveken szivogatva, a kalász egy részét elpusztítják. Legtöbbször a kalász hegye, néha $\frac{1}{3}$ -da, de gyakran a fél kalász is tönkre mehet e miatt. Ami a védekezést illeti, most már nem tehetünk semmit csak majd az aratás után. Különböző kártételről legközelebb hosszabb cikket hozunk. Dr. B.

— **Komló és sörárpakiállítás Berlinben.** a Német Mezőgazdasági Egyesület, a Német Komlótermesztők Egyesülete közreműködésével Berlinben folyó év október 6—14 ig sörárpa és komlókiállítást rendez, amelyen úgy bel, mint külföldi gazdák vehetnek részt. A kiállítás vezetősége, hogy még jobban megkönnyítse a kisebb kiállítók részvételét, a kiállított minták után fizetendő díjat 2 márkára szállította le. Ez évben is előreláthatólag 10,000 márka lesz a díjazásra szolgáló alap és ezenkívül számos ezüstérmét is fognak kiosztani. A kiállítással egyidőben sörfőzőgépek és sörgyári teher szállításra alkalmas lovak kiállítását is tervezik. A kiállításról tájékoztató nyomtatványok szétküldését már megkezdték. A kiállításra vonatkozó kérdézőkódások a résztvenni óhajtok részéről „Institut für Gärungsgewerbe”. Berlin N. 65., Seestrasse címre küldendő.

— **A selyemtenyésztés érdekében.** Darányi földművelésügyi miniszter körrendeletben utasította a vármegyék alispánjait, hogy a selyemtenyésztési szakközégek előterjesztése alapján a köztereken és közutak mentén ültetett szederfák lombfeleslegét az oly községek lakói részére engedjék át, ahol ilyenben hiány mutatkozik. A miniszter elrendelte, hogy ily kérelmeket a járási főszolgabírák intézzék el, miután e kérelmeknek a községi előjárásokhoz utalása esetén nehezen lehet megakadályozni, hogy a szederfalomb felesleg átruházásának kicsinyes érdekek útját ne állják.

— **Állatvásárok Bonyhádon.** Bonyhádon évente március hó elejétől október hó végéig minden hó második péntekén állatvásár tartatik, amely vásárokon bonyhádi tájfajta szarvasmarha (tenyészállatok és lekötött való ökrök), úgy egyéb állatok is beszerezhetők. Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az előjáróság. A Hidas-Bonyhád vasúti állomáson kocsik, Bonyhád vedéglőiben szállás mindenkor kapható.

— **Ménosztályozás és selejtezés a magyar királyi állami ménesekben.** A magyar királyi állami ménestelepek ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése a következő napokon fog megtartatni: Debrecenben július hó 9-én, Szatmárnémetiben 11-én, Székesfehérvárott 12-én, Turiaremetén 13-án, Eperjesen 14-én, Bábólnán 14-én, Rimaszombaton 16-án, Nyitrán 17-én, Désen 18-án, Sepsiszentgyörgyön 20-án, Palinban 20-án, Nagyatádon 21-én, Homoródon 21-én, Jászberényben 26-án, Nagykőrösön 28-án, Dorozsmán 29-én, Békéscsabán 30-án, Baján augusztus hó 4-én, Verse-

cen 6-án. A fenti napokon kiselezett, de még tenyésztésre használható mének a helyszínén azonnal el fognak adatni.

— **A vetés állása Amerikában.** Washingtonból jelentik: A földművelésügyi hivatal jelentése szerint a vetések állása június 1-én a következő volt: őszi buza 83 %, május 1-én 91 %, tavaszi buza 93 %, rozs 90 %, (93 %), zab 86 %, árpa 93 $\frac{1}{10}$ %. Bevetett terület: őszi buza 29,623.000 acre (a múlt évben 29,723.000), tavaszi buza 17 millió 989.000 (17.613.000), zab 26,678.000 (27 millió 688.000), árpa 5,107.000. A newyorki terménytőzsde becslése: őszi buza 414,722.000, tavaszi buza 298,617.000, zab 893,999.000, árpa 149 635.000 bushel.

— **A komlóskertekből.** A sok a jóból is megárt: hát már-már elmondhatják ezt a komlósbirtokosok is. Jelen percig majdnem országszerte tetőig kapaszkodott a komló, bőven eresztett mellékágakat, sőt a korai — kivált a Dunántúlon — már viritani is kezd, általában olyan a vegetáció képe, amilyen már évek óta nem volt. Több panasz olvasható a közép-európai komlósujságokból, általában ott kissé korán jöttek hosszús esők, a tavasz eléggé fel se melegedett, alighogy valamit nőtt a komló, máris hátrálólóg hatott a sok hideg eső. Ennek következtében lassan fejlődik az inda, alig ért derékig, az is egyenetlen, s a gyengébbjé száraz helyen meglepte a komlóbolha milliárdja, nedvesebb helyen pedig a komlólevéltetű, s már sok védekezési költséget okoznak. Legerősebbek a panaszok a belga Alostból, de Würtenbergből, Nürnbergből, Délstájerből, Neufeldenből (A.-Ausztriá) s Daubából is sürűn hallatszanak panaszok. Minálunk még nincsen sok hír penész vagy állati bajról, (a Bácskában jégverés volt) de azért óvatosságnak kell lenni, mert már-már megelégette a komló is a medárdusi időt. A tavalyi komló ára a fenti hírek nyomán pár koronával emelkedett, s ha az idő 40 napig csakugyan így tart, még jelentékeny áremelkedés várható. A saazi piacon 76—80 koronaa volt 50 kilónként, a prima — ára: ha tehát itthon még pihenne tavalyi komló, úgy most itt az alkalom tisztességgel tudni rajta. — r — s.

— **A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet III. éves hallgatóinak tanulmányi kirándulása.** A múlt hó 12-én erdészeti exkurzió voltak a keszthelyi tanintézet hallgatói Lovassy Sándor dr. tanár vezetése alatt Zalaegerszegen, Faragó Béla csász és kir. udvari szállító magpergelő gyárában és erdészeti faiskolájában, csemete-kertjeiben. Az állomás a teleptulajdonos, Faragó Béla, Hangay József állami erdőgondnok, Sárközy Viktor gazd. titkár, Monzspár állami főerdész és mások fogadták a kirándulókat. Reggeli után a gyár megtekintésére indultak, mely az állomás mellett fekszik. A gyárban többen csatlakoztak hozzájuk a város előkelői közül. A gyár tökéletes s okszerű berendezése igazán meglepte a hallgatókat. A központi légfűtéssel, villamos hőjelző készülékkel és gőzüzemre berendezett gyár különböző magvak kipergetésével foglalkozik. A magvakat nagyban és kicsinyben is szállítja nemcsak Európa különböző országaiba, hanem más világrészekbe is, s az egyedüli a monarchiában, amelynek saját erdészeti faiskolái vannak. A faiskolák és csemete-kertek is valóban bámulatra méltók, a legkülönbözőbb erdei- és gyümölcsfákat, dísznövényeket tartalmaznak. Kiterjedésük 100 hold, melyen naponként állandóan 600 munkás dolgozik. Megtekintették a hallgatók azon szélmotort, mely a telephez a szükséges vizet szolgáltatja s mely naponta 20 ezer liter vizet képes felemelni. Emeli e telep érdekességét, hogy ezelőtt 15 évvel ugyszólván hasznavehetetlen földek terültek el ott, hol ma Faragó Béla virágzó faiskolái és csemetekertjei vannak.

— **A segesvári vásárra vonatkozó hirdetésünket ezúton is ajánljuk olvasóink figyelmébe.**

— **Ékszer a körmökön.** Ez a legújabb hóbortja az amerikai művésznőknek. Minden új dolog, valószínű, hogy hozzánk is eljut vándorutjában, de nagy hódítása új dolognak nálunk már nem igen lehet. Mióta az Első Alföldi Cog-

nagyár Részvény-Társaság kecskerréti gyárában főzött hirtel barack-különlegességek a magyar uri közönséget oly nagy mértékben meghódították, új dolognak csak parányi hódításra van tere. Aki még nem olvasta a »Barack Híradó«-t ezt az eleven elmés kis újságot, kérjen mutatószámot a gyárvezetőségétől. Bérmentve küldik. 1709.

— **Nyári felügyelői munkát keres gazdaságban 37 éves megfelelő gyakorlattal és jó bizonyítványokkal bíró egyén.** Címe: a kiadóhivatásban.

— **Azonnal eladó minden elfogadható áron egynehány tisztán tenyésztett fajkutya:** u. m. 1 Sz.-Bernárdhegyi (kiváló házőrző), 1 kupli kopo kitünően behajtva, 1 hosszúsörű német, 1 pointer vizsla idomítva, 2 drb. agárkölyök 3 éves. Megtekinthető: Kolozsvár, Apur-utca 31.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felolós szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitünő hirtelvé

„Nagyszeheni földhitelintézet”

részéről, Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével”

biztattam meg.

Ebbeli működésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgáljak.

Bármilyen felvilágosítással, útbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai végrelesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmő jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt vesztő és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányáügynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbérletek lebonyolításnak.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2-ik szám alatt
(gr. Rhédey-ház, I. em.)

— Az intézet alaptőkéje 40 millió korona. —

ZÁLOGLEVÉLKÖLCSÖNÖKET

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra, — a mennyiben a pénzvisszonyok változtatást nem követelnek — 4%-os zálogleveleken a következő feltételek mellett:

15 évi törlesztésre 9.20%	40 évi törlesztésre 5.35%
20 évi törlesztésre 7.60%	42 1/2 évi törlesztésre 5.25%
25 évi törlesztésre 6.70%	45 évi törlesztésre 5.10%
30 évi törlesztésre 6.10%	50 évi törlesztésre 4.90%
35 évi törlesztésre 5.65%	65 évi törlesztésre 4.60%

Kölcsönök 4 1/2 %-os zálogleveleken is kaphatók ezekhez viszonyított magasabb annuitás és kedvezőbb leszámítás mellett.

A fennebbi részletekben úgy a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglalatik.

A jelzálogul felajánlott erdélyrezi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfiai adnak véleményt.

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság

FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

János ökrök tinók,

sertések, juhek, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cím:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár,
Szentegyház-utca 2-ik szám.

1762

Telefon 311.

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgöncim: Kalmár-rostagyár.

Seffer Antal SPORT ESZKÖZÖK ÉS KÖTÉLGYÁRTÓ IPARTELEPE

BUDAPEST, IV. KÁROLY UTCA BOLTSZÁM 12. (KÖZP. VÁROSHÁZ ÉPÜLETE)

Függőágy: 2,75 frt-tól

Gyermek butor nagy választékban.

Vízmentes ponyva és zsák

Lóháló: párja 8 frt-tól

Összehajtható kerti butor nagy választékban.

Lawn-Tennis kerítő háló fuggólyesen álló szemekkel feketére kátrányozva 0 mtr. 6 frt-tól

Kötél halcső: 4 mtr. 6 frt.

Tornatermek berendezése és felszerelése

Teke baba és golyó.

Szertornák hátszeg részére.

Mindenemű kötélárú basszu száru kenderből.

Összehajtható támlás szék: csikos vitarösvasszal dr. 3,60 frt-tól.

Valódi angol Lawn-Tennis labda fzt. 3 frt 50-től.

Valódi angol és amer. Racket 3 frt-tól.

Gyűrűhinta szabályozható kötélrel 3 frt-tól

TELEFON: 15-56. (Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve, Vidéki megrendelések pontosan foganatosítanak.) ALAPÍTOTT: 1878.

Gyakorlatban kitünően bevált. Számos elismerés.

Nedves falak Istálló mennyezetek

gyökeres kiszáritása, tökéletes páramentesítése, „KOSMOS“ hornyolt asphalt lemez alkalmazásával.

Részletes ismertetés az „Erdélyi Gazda“ 1906. évi 7. és 8. számaiban is megjelent.

GREIF ANTAL

okl. mérnök műszaki irodája

Budapest, VIII., Salétrom-u. 10.

— Telefon 89-24. —

Mindenemű felvilágosítás, minta, ismertetés és költségvetés díjmentes.

1679

Képviselők kerestetnek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulá-	1,953.240.—
sával	601.263.93 „
Tartalékok	601.263.93 „
Összesen:	2,554.503.93 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. „	59.782.26 „
1903. „	109.331.73 „
1904. „	72.438.23 „
1905. „	61.730.60 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Cichéket
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tisztákivitelben
pontosan és olcsón
Fischer-féle
Hatosjankografai Műintézet
Budapest,
VIII. Vas-utca 7. szám.
Vidéki megrendelések is pontosan
eszközölteknek.

Legyek

istállóból, konyhából, mé-szárscékből, vágóhidról biztosan elűzetnek, ha Légy-Bonodor ral megszeliük. — Legjobb már tavaszkor! — Egy kiló elegendő 25 □ méterre. 5 kiló, leirással, 6 korona, franco, utánvétellel

FODOR FERENC
Budapest,
Kisfaludi-utca 40. szám,
1721. I.

Gőzeke-készlet

FOWLER-FÉLE KÉT-GÉPES RENDSZER, HASZNÁLT, JÓ ÜZEMKÉPES ÁLLAPOTBAN, OLCSÓN

ELADÓ. 1761

KÉRDÉSEKET „GŐZEKE“ JELIGE ALATT MOSSE RUDOLF, BUDAPESTEN, FERENCIEK TERE 3 — TOVÁBBIT. —

Hirdetések olcsón felvétetnek.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

1718

Különös kedvezmények

UJ
MAGYAR JELZÁLOG
SORSJEGYEK.

Legbiztosabb
értékpapír.

FELÜLMULHATATLAN
JÁTÉKTERV.

Évente **6** huzás!

FŐNYEREMÉNYEK:

1000000

500000

400000

300000

250000

200000

150000

100000

korona és számos más fő-
és melléknyeremény. Egy
sorsjegyre több nyeremény
is eshetik.

Játéktervek nálunk in-
gyen kaphatók.

a 3%-os

magyar jelzàlogsorsjegy
tulajdonosoknak.

Ismét felhasználjuk az alkalmat, hogy a konverzió és előjegyzések tekintetében leg-
messzebbmenő előzékenységünknek adhassuk tanujelét és a

hivatalosan megállapított kedvezményeken kívül

a következő különös előnyöket nyújtjuk:

1. Minthogy új konverziós sorsjegyeket csak a régi 3%-os sorsjegyek tulajdonosai szerezhetnek be konverziós feltételek mellett, mindazoknak, kik ilyenek felett nem rendelkeznek — míg készletünk tart — darabonként 2 koronával a hivatalos áru árfolyam alól adunk el régi 3%-os jelzàlog sorsjegyeket. Ez utóbbiakat azután új sorsjegyekre konvertáljuk, mely esetben darabonként 30 kor. foglaló küldendő be hozzánk.

2. A konverzió feltételei értelmében, a régi 3%-os sorsjegyeket darabonként 57 korona felpénz egyidejűleg eszközlendő lefizetése ellen ideiglenesen lebélyegzik, míg az új sorsjegyek csak folyó évi október 1-én adatkak ki.

Azok részére, kik a sorsjegyeket a konverzió céljából legkésőbb folyó hó 15-ig hozzánk beküldik, az említett ráfizetést előlegképpen a sajátunkból teljesítjük és ez év október hó 1-ig semmiféle kamatot vagy költséget nem számítunk.

3. A régi 3%-os jelzàlogsorsjegyek beküldése a feladó részéről bérmentetlenül történhetik, ugyszintén az új sorsjegyeket is portómentesen küldjük meg a nem helyben lakó ügyfeleinknek, miáltal azok a postaköltségeket megtakaríthatják.

4. Mielőtt a 3%-os jelzàlogsorsjegyek kicserélését eszközölnök, pontosan átvizsgáljuk azokat, hogy nem sorsoltattak-e ki az eddigi összes huzásban, mely utóbbi esetben a félnek azonnal jelentést teszünk a nyereményről.

5. Biztosítjuk a sorsjegy tulajdonosokat arról, hogy a konverzió céljára hozzánk küldött sorsjegyek ugyanazon sorozattal és számmal ellátott új sorsjegyekre fognak becsereztetni.

6. Másutt elzàlogosított, vagy letétben (megőrzésre) levő sorsjegyeket kívánatra saját pénzünkkel kiváltunk, illetve átvesszük és konvertálunk. Ez esetben a zálogjegy, illetve letétjegy a tulajdonos aláírásával ellátva hozzánk héküldendő. Az új sorsjegyek azután csupán 5% kamat ellenében nálunk letétben maradhatnak.

Kijelentjük, hogy a mennyiben valamely más meghatalmazott intézet a felsoroltaknál bármely cimen netalán még kedvezőbb feltételeket ajánl, — a mi alig tétélezhető fel, — úgy már eleve kötelezzük magunkat, hogy legalább is azokat az előnyöket megadjuk.

Minthogy a konverzió és a subskripció legkésőbb f. é. június 22-én befejeződik, kérjük a 3%-os magyar jelzàlogsorsjegyeknek, illetve az ezekre vonatkozó zálog- vagy letétjegyeknek azonnali szives beküldését, úgy mint az új sorsjegyekre való előjegyzéseket.

Konverzió.

(Kicserélés.)

A 3%-os jelzàlogsorsjegyek konverziója oly módon történik, hogy minden régi 100 forint névértékű sorsjegy

57 korona ráfizetés mellett 2 új egyenként 100 korona névértékű, nem kamatozó sorsjegyekre cseréltetik be. A ráfizetendő összeget kívánatra előlegképpen mi tesszük le (lásd fenti kedvezmények 2-ik pontját).

Kérjük a régi sorsjegyek haladéktalan beküldését, minthogy a konverzió elmulasztása jelentékeny kárt okoz.

A konverzió és előjegyzés június hó 22-én befejeződik!

Erdélyi Bank és Takarékpénztár r. t.

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. szám.

Továbbá elfogadunk előjegyzéseket

új magyar jelzàlog-sorsjegyekre

az eredeti subskripciónális árfolyamon a 140 korona darabonként, költség- és jutalékmentesen. A bejelentés alkalmával sorsjegyenként 10 korona foglaló küldendő be hozzánk. A hátralékos összeg kívánatra 6 vagy 12 hónapon belül, esetleg még hosszabb idő alatt mérsékelt kamatok felszámítása mellett fizethető. A vevő tehát már a legközelebbi huzástól kezdve élvez a játékjogot.

Mótor-benzint
minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.
brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzín adómentességére vonatkozó eljárást illetően, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1687.

BONODOR-folyadék!

A legbüzösebb árnyékszékiszagot húzamosabb időre rögtön eltávolítja. Bruttó 5 kilogrammos bádogszelenczében bérmentve 7 korona 50 fillér. — Eleget 1 évre. 1 kiló próbacsomag 2 korona 50 fillér szállítás nélkül.

BONODOR-POR 5 kilós csomagokban 7 korona bérmentve. — 1 kiló próbacsomag 2 korona szállítás nélkül. 1721. II.

A gazdaságban használjuk: különösen istállóban, olban, az almra szórva. A trágya úgy a vetőmagvak conserválására. Bővebb felvilágosítással szolgál Fodor Ferenc, Budapest, Kisfaludy-u. 40.

A VILÁG LEGJOBB MOSÓGÉPE AZ

IDEAL-MOSÓGÉP

Gyártja: RAK és HOBZA, Hranice (Morvaország.)
Magyarországi képviselő:
ZITRIN IGNÁCZ, Sárospatak.
Prospektusok kívánatra ingyen és bérmentve.

THOMASSALAK-LISZT

Csillag-védjegyű Stern-Marko a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya

minden kalászos-, kapás- és takarmánynövény (lóhere, lucerna, etc.) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti vetemény és ugar trágyázására is.

Szíveskedjék a védjegyre, ólomzárta és tartalomjelzésre ügyelni!!!

KALMÁR VILMOS
BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRUT 3. SZ.
a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin. v e z é r k é p v i s e l ő j e a magyar köröna országainak területén. 1747

Elpusztíthatatlan minőségű
jula-, len- és kender-
zsákok
vizhatlan vitorlavázon és juta kazal, gép- és szekértakaró

ponyvák
bármily nagyságban gyári áron 1738

kölcsönzsákok
minden célra

kölcsönponyvák
vasuti kocsik és asztagtakaróhoz legmérsékeltőbb kölcsönj ellenében

vizmentes esőköpenyek
igen jutányos áron

szőlőkötöző jutafonalak
Ia egyszerhasznált, kg-ja 45 fillér, kötélárak, lópokróok, egyszer használt juta-csomagoló vásznak.

Hungária kéveköttelek.
Minden anyag töltésére alkalmas egyszerhasznált zsákok vétele és eladása:

Nagel Adolf
zsák- és ponyva-nagyraktár és kölcsönintézetében.
BUDAPEST,
V., ARANY JÁNOS-utca 10.
Sürgőnycim:
„Nagela, Budapest.”
Vidéki telefon: 35—92 sz.

Törvényesen védve: Minden utánzás és utánnyomás büntetendő, törvény-nemtudás, nem mentség!

Biró: Vádolt, Ön az egész és utolsó pénzt céltalanul, érték és haszn nélkül szerekre pazarolta, dacára annak, hogy úgy mint mindenki, Ön is tudhatta, hogy Thierry-féle balsam és centifolia-kenőcs a legmegbízhatóbb és a leghatásosabb szerek minden esetben ezt a köszönőlevelet ezreivel lehet bizonyítani.

Vádolt: Sajnos, többször hagytam magamat félrevezetni és minden nekem felkínált érték- és hatás nélküli szerhez folyamodtam, amit azonban öszintén sajnálok.

Biró: A tudatlanság a törvény szerint nem menthető, vagy igazoló ok. Miért nem hozta meg magának Thierry gyógyszerészről Pregrádából a köszönőlevelet ezreit tartalmazó füzetet, amit bárki is ingyen és bérmentve megkaphat?

Vádolt: Ez a körülmény, sajnálatra, előttem ismeretlen volt.

Biró: Azon kikötéssel, hogy e mulasztást a jövőben pótolni fogja, most felmentem azon vád alól, hogy az önmaga és családja iránti gondosságot elmulasztotta. De ígérje, hogy jövőben óvakodni fog lépre menni és nem veszi majd a sokféle hatás nélküli haszontalan szereket és hamisítványokat s csak a Thierry-féle balsamot és centifolia-kenőcsöt fogja megelégedéssel használni. Az egészségtörvényeit okvetlen be kell tartanunk, mert ezek elhanyagolása betegségek és a szervek elgyengülése által bűnhődnek. Az emberiség segítségére, a betegségek és fájdalmak lecsillapítására legbiztosabban Thierry szerrel szolgálunk és senkinek sem kell tovább hiábavalóan szenvedni, ha ezen olcsó szerek mindig a háznál vannak és állandóan alkalmazzák.

A Thierry-balsam páratlan szer köhögés, katarrus, mell-tífás, tüdővész, toroklob, rekedtség, bronhitis, májeltajulás, gyomorgörösök, kolika, emésztési zavarok és különösen influenza ellen és biztos gyógyulást hoz mindenkinek.

Ára 12 kis-, vagy 6 dupla-üveg, vagy pedig egy nagy különlegességi üvegnek 5 korona bérmentesen.

Thierry centifolia-kenőcs a netovábbja a szereknek sebek és gyulladásoknál, mell- és mellkeményedéseknél, keléseknel, sérüléseknél, karbunkulusoknál, kelevényeknél, hólyagoknál és gyermekfeltöréseknél. Megpuhit és megnyit minden szálkát vagy a testbe jutott idegen dolgot. Idejekorán alkalmazva megakadályoz minden vérmérgezést és feleslegessé tesz minden operációt.

Egy tégely ára bérmentve 3 korona 60 fill.

A tájékoztató füzetet ezernyi elismerőlevéllel bárki is ingyen és bérmentve megkapja.

A szerek szétküldése csakis a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett történik.

Megrendelési cím:
THIERRY A. gyógyszerész Pregráda Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
Kapható: Török József és dr. Egger J. L. gyógyszerészeknél Budapesten, Vértés Lajos gyógyszerésznél Lugoson és minden nagyobb gyógyszerertárban és drogueriában. 1723

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek 2—3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Meződombi gazdaságomba folyó évi július hó 1-ére, egy földmives-iskolát végzett, némi gyakorlattal bíró, nőtlen

ispánt

keresek. — Magyarok kívül az oláh nyelv tudása szükséges. — Fizetés megállapodás szerint. — Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem adatnak, nevenre Meződomb u. p. Uzdí Szent-Péter, küldendők.

1763 **Ajtay Géza.**

BUDAPESTEN
AZ EGYETLEN
FÜGGETLEN
ELLENZÉKI

1760 nagy napilap:

„AZ UJSÁG”
Előfizetési ára:

Egész évre	28 k. — f.
Fél évre	14 » — »
Negyedévre	7 » — »
Egy hónapra	2 » 20 »

GYÖNYÖRŰ ALBUMAJÁNDÉK
KARÁCSONYRA AZ UJSÁG MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK KIVÉTEL NÉLKÜL:

Megrendelési cím: AZ UJSÁG kiadóhivatala, BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 54.

Beck és Gergely
Budapest, V., Váci-ut 12.

1725 **Benzinmotoros cséplőkészletek. Teljes malomberendezések.**
benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.
Teljes olajgyári berendezések.
Elismert legjobb kivitelben szállíthatnak s mindenkor raktáron megtekinthetők.

GŐZEKÉKET, = GŐZ-UTIHENGEREKET =

1758

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50

BUDAPEST—KELENFÖLD

a vasútállomással szemben.

Erőtakarmányokat, Műtrágyaféléket

kartellen kívül

1650 I.

gazdasági magvakat

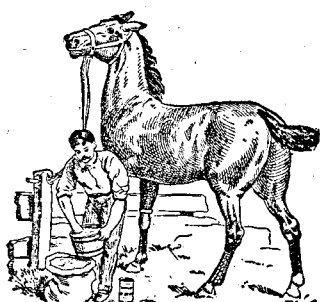
legolcsóbban szállít a

Mezőgazdasági Hitelbank R.-T.

árusztálya

Budapest, V., Báthory-utca 5, szám.

GRAND PRIX a párisi 1900. évi világiállításon.

1737 II.

Kwizda-féle

Restitutionsfluid.

Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére. — Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő- és utóerősítőül, ina. merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz 1'40 K — 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle Lábszár-védő gummból.

szürke, fekete, baúna és fehér színben és négy nagyságban készítettnek és pedig a bal és jobb lábak részére, a-b-nél mért terjedeleme szerint:

1 sz. 20—22 cm.	3. sz. 24—27 cm.
2 sz. 22—24 cm.	4. sz. 27—30 cm.

Ára darabonként

1. sz. f. Kor. 5-50,	2. sz. Kor. 5-90,	3. sz. For. 6-40,	4. sz. Kor. 7-30
fekete, barna és fehér			
1. sz. Kor. 5-90,	2. sz. Kor. 6-40,	3. sz. Kor. 6-80,	4. sz. Kor. 7-70

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bei WIEN.

Szám: 3681/1906. kig.

Hirdetmény.

Miután június 24-ike vasárnapra esik, figyelmeztetik a közönség, miszerint

a segesvári országos marhavásár

f. é. június 22-én és 23-án, a kirakó vásár pedig június 24-én, június 25-én és június 26-án fog megtartani.

Segesvárt, 1906. évi június 11-én.

1764

A városi tanács.

Munkácsy-féle szab.

TAKARÉKTŰZHELYEK.

1904. Földmivelésügyi miniszt. 600 k. első díja.

1904. Veszprémmegyei gazdasági kiállítás Aranyérem.

1904. Hódmezővásárhelyi gazdasági kiállítás Elismerő oklevel.

1905. Nagyenyedi IV. Gazd. orsz. gépkiallítás áll. Ezüstérem.

Mindenféle igényeknek megfelel, készül 22-féle nagyságban

Csempeburkolattal is.

Árjegyzéket és költségvetést ingyen és bérmentve küld:

LOSSINSZKY IMRE okl. gépészmérnök,

BUDAPEST, V., ker., Lipót-körut 7. szám.

1759